

เอกสารผลงาน

เรื่อง

การพัฒนาศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน จังหวัดหนองบัวลำภู

ของ

นางสาวประไพ สนิทชน

ผู้ขอรับการประเมินเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง
เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน ระดับ 6 ว.

ว12.05.6
ป334ก
2542

ห้องสมุดกระทรวงแรงงาน
และสวัสดิการสังคม

00531

การพัฒนาศูนย์สงเคราะห์

30

สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม

กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม

คำนำ

การศึกษา “การพัฒนาศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน จังหวัดหนองบัวลำภู” ครั้งนี้ เป็นการศึกษาเพื่อวิเคราะห์สถานการณ์ศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านระดับควรปรับปรุง เพื่อหาแนวทางพัฒนาให้เป็นศูนย์ฯ ระดับปานกลาง ระดับดี และมีความเข้มแข็ง ในที่สุด โดยให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นในการดำเนินงาน และแก้ไขปัญหาในชุมชนของตนเอง และเพื่อเป็นการตอบสนองนโยบายของกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม ที่จะมอบหมายให้สำนักงานแรงงานและสวัสดิการสังคมจังหวัด เป็นผู้ดำเนินการ กำกับ ดูแล การดำเนินงานศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน จากสำนักงานประชาสงเคราะห์จังหวัด

ในการศึกษาครั้งนี้ได้ดำเนินการสัมภาษณ์ความคิดเห็นของคณะกรรมการศูนย์ฯ และประชาชนในพื้นที่ทำให้ พบว่า ทั้งคณะกรรมการศูนย์ฯ และประชาชนในพื้นที่ ยังขาดความรู้ความเข้าใจ ในการดำเนินงานศูนย์ฯ ซึ่งผู้ศึกษาได้เสนอแนะแนวทางพัฒนาไว้ 5 ประการด้วยกัน คือ การพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมคณะกรรมการศูนย์ฯ การพัฒนาระบบข้อมูล การพัฒนาระบบการเงิน การพัฒนาการประสานงานและการช่วยเหลือประชาชน และการประชาสัมพันธ์กิจกรรม

ผู้ศึกษาหวังว่า ข้อเสนอแนะดังกล่าวจะนำมาซึ่งความสำเร็จ ในการดำเนินงานพัฒนาศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน จังหวัดหนองบัวลำภู และเป็นประโยชน์แก่ผู้เกี่ยวข้อง ต่อไป

การศึกษานี้ได้รับความเห็นชอบจาก แรงงานและสวัสดิการสังคมจังหวัดหนองบัวลำภู พร้อมทั้งได้ให้ข้อเสนอแนะในเรื่องต่างๆที่เป็นประโยชน์ต่อการศึกษา ผู้ศึกษาขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ประไพ สนิทชน

เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน 5

พฤษภาคม 2542

บทคัดย่อ

การศึกษา “การพัฒนาศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน จังหวัดหนองบัวลำภู” เป็น การวิเคราะห์สถานการณ์ศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านระดับควรปรับปรุง เพื่อหาแนวทางพัฒนาให้ เป็นศูนย์สงเคราะห์ประจำหมู่บ้าน ระดับปานกลาง ระดับดี และมีความเข้มแข็ง โดยกำหนดขอบเขต การศึกษาสถานการณ์ศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านระดับควรปรับปรุง จังหวัดหนองบัวลำภู ศึกษา ความคิดเห็นของคณะกรรมการ ต่อการดำเนินงานศูนย์ฯ ศึกษาความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่ ต่อ การดำเนินงานของคณะกรรมการ ตามแบบประเมิน 5 ด้าน ประกอบด้วย ด้านการมีส่วนร่วมของ ประชาชน ด้านระบบข้อมูล ด้านระบบการเงิน ด้านการช่วยเหลือประชาชน ด้านอาคารสถานที่ การศึกษาสรุปผลได้ดังนี้

1. ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน

1.1 ปัญหาที่เกี่ยวกับประชาชน ได้แก่ คณะกรรมการศูนย์ฯ และประชาชนในหมู่บ้าน ยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงาน ประชาชนขาดการมีส่วนร่วม นับตั้งแต่ร่วมคิด ร่วมทำ เคยชินกับการรับคำสั่งและรอคอยความช่วยเหลือจากทางราชการ นอกจากนี้คณะกรรมการศูนย์ฯ มีภารกิจหลายด้านในชุมชน

1.2 ปัญหาเกี่ยวกับการบริหารและวิธีการดำเนินงาน ได้แก่ การที่บางศูนย์ฯ บริหารงาน เพื่อประโยชน์ของคณะกรรมการ บริหารงานโดยขาดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ขาดการติดต่อประสานงาน ในการช่วยเหลือ การจัดระบบข้อมูลของศูนย์ฯ ยังขาดแนวทางชัดเจน ไม่เป็นปัจจุบัน กิจกรรมของศูนย์ฯ ขาดแนวทางในการระดมทุนเพิ่มเติมเข้ากองทุนศูนย์ฯ

1.3 ปัญหาเกี่ยวกับหน่วยงานของทางราชการ ได้แก่ ประชาสงเคราะห์จังหวัด มีบุคลากร ไม่เพียงพอที่จะกำกับ ดูแล ติดตาม ประเมินผล อย่างใกล้ชิด การเตรียมความพร้อมของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง มีไม่เพียงพอ และยังคงงบประมาณสนับสนุน

2. แนวทางเสนอแนะในการพัฒนาศูนย์สงเคราะห์ฯ ระดับควรปรับปรุง

2.1 จัดการอบรมให้ความรู้คณะกรรมการศูนย์ฯ โดยพัฒนาหลักสูตรให้เหมาะสมกับ ระดับควรปรับปรุง โดยมีขอบเขตวิชาครอบคลุม ทั้งบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการศูนย์ฯ การบริการและช่วยเหลือประชาชน และการฝึกภาคปฏิบัติ

2.2 จัดการประชุมชี้แจงราษฎรให้เห็นถึงความสำคัญ และประโยชน์ของศูนย์สงเคราะห์ ราษฎรประจำหมู่บ้าน เพื่อให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน

2.3 พัฒนาระบบข้อมูล โดยดำเนินการสำรวจข้อมูล และจัดทำทะเบียนผู้ประสบปัญหา ความเดือดร้อนให้เป็นปัจจุบัน จัดทำทะเบียนผู้ประสบปัญหาเบื้องต้นและการช่วยเหลือ หากไม่สามารถช่วยเหลือได้ให้สามารถส่งต่อไปยังหน่วยงานอื่นได้

(2)

2.4 พัฒนาระบบการเงิน จัดกิจกรรมเพื่อระดมหาเงินเข้ากองทุนศูนย์ จัดให้มีสมุดบัญชีแสดงรายรับ-รายจ่าย ให้เป็นปัจจุบันและสามารถตรวจสอบได้ตลอดเวลา

2.5 พัฒนาการประสานงานเพื่อการช่วยเหลือประชาชน โดยจัดให้มีการประสานงานทั้งหน่วยงานราชการ เช่น หน่วยงานในสังกัดกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม ในการดำเนินการจัดฝึกอาชีพ จัดหางาน หรือแจ้งเรื่อราวร้องทุกข์ และด้านแรงงานและสวัสดิการอื่นๆ ประสานกับหน่วยงานเกษตรและสหกรณ์ ในการทำอาชีพการเกษตร ประสานหน่วยงานสาธารณสุข ในด้านสุขภาพผู้สูงอายุ ผู้พิการ และผู้เจ็บป่วยเรื้อรัง ฯลฯ และ ประสานกับหน่วยงานเอกชน เช่น สถานประกอบการ เพื่อแสวงหาตำแหน่งงานว่าง หรือขอรับการช่วยเหลือเงินทุนต่างๆ

2.6 การประชาสัมพันธ์กิจกรรมการดำเนินงานศูนย์ โดยจัดให้มีการเผยแพร่ข้อมูลการให้บริการช่วยเหลือด้านต่างๆ เช่น เด็ก คนชรา ผู้พิการ ผู้ยากไร้ และผู้ประสบปัญหาด้านแรงงาน

การศึกษาครั้งนี้เป็นการนำไปสู่การปฏิบัติที่เป็นรูปธรรมชัดเจน หลังจากสำนักงานแรงงานและสวัสดิการสังคมจังหวัด ได้รับมอบงานจากสำนักงานประชาสงเคราะห์จังหวัด และเนื่องจากเป็นการตอบสนองนโยบายของรัฐบาล ซึ่งมุ่งสร้างงานสวัสดิการสังคมลงสู่ท้องถิ่น เพื่อประชาชนในท้องถิ่นได้รับประโยชน์จากการช่วยเหลือด้วยความรวดเร็ว ทัวถึง และตรงกับสภาพปัญหา ตลอดจนการส่งเสริมให้เกิดการพึ่งพาตนเองของผู้ด้อยโอกาสในสังคม โดยใช้ชุมชนในท้องถิ่นเป็นฐาน และส่วนราชการเป็นผู้สนับสนุนด้านวิชาการ และทรัพยากรบางส่วน ซึ่งจะส่งผลให้ท้องถิ่นมีความมั่นคงทางสังคมเพิ่มขึ้น

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	
บทคัดย่อ	(1)-(2)
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและสภาพปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา	3
1.3 ขอบเขตการศึกษา	3
1.4 ระเบียบวิธีการศึกษา	4
1.5 การวิเคราะห์ข้อมูล	4
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
บทที่ 2 แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง	5
2.1 นโยบายการจัดตั้งศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน	5
2.2 ความหมายของศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน	5
2.3 วัตถุประสงค์การจัดตั้งและดำเนินงาน ศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน	6
2.4 หน้าที่ของศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน	6
2.5 แนวทางการดำเนินการของศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน	6
2.6 ขั้นตอนการจัดตั้งศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน	8
2.7 บทบาทหน้าที่กรรมการศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน	9
2.8 บทบาทของศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านในการสร้างความเข้มแข็ง แก่หมู่บ้าน	12
2.9 บริการในการช่วยเหลือประชาชน	14
2.10 แนวทางการใช้จ่ายเงินกองทุนศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน	16
2.11 มาตรการพัฒนาศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านให้มีความเข้มแข็ง	18

	หน้า
บทที่ 3 ผลการศึกษาและข้อวิจารณ์	21
3.1 การศึกษาข้อมูลจากระเบียนรายงานการประเมินเพื่อจัดระดับ ศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน	21
3.2 การศึกษาความคิดเห็นของคณะกรรมการต่อการดำเนินงาน ศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน	23
3.3 การศึกษาความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่ต่อการดำเนินงาน ของคณะกรรมการศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน	26
บทที่ 4 สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ	28
4.1 สรุปผลการศึกษา	28
4.2 ข้อเสนอแนะ	29
4.3 ข้อเสนอสรุป	34
บรรณานุกรม	35
ภาคผนวก	
ระเบียบกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม ว่าด้วยศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน พ.ศ. 2541 คำชี้แจงแบบประเมินเพื่อจัดระดับศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน แบบประเมินเพื่อจัดระดับศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน การจัดระดับประเภทของศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านระดับควรปรับปรุง	

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1 ผลการจัดระดับศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน จังหวัดหนองบัวลำภู ปี 2541	21
ตารางที่ 2 ผลคะแนนการประเมินศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน ระดับควรปรับปรุง ทั้ง 5 ด้าน	22
ตารางที่ 3 ความคิดเห็นของคณะกรรมการต่อการดำเนินงาน ศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านตามรายการประเมิน ทั้ง 5 ด้าน	23
ตารางที่ 4 ความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่ ต่อการดำเนินงานของ คณะกรรมการศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน ตามรายการประเมินทั้ง 5 ด้าน	26